

med Børn, der ere i saa stor Trang, som Tilfældet ofte er.

Med Hensyn til Regeringens Stilling, og jeg kan føje til: ogsaa med Hensyn til mit Partis Stilling til Sagen, kan jeg nøjes med at henvise til de Udtalelser, der bleve fremsatte ved Finanslovens første Behandling i Aar, baade af Partiets Ordfører, det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 1ste Valgkreds (J. C. Christensen), af Konseilspræsidenten og ogsaa af mig selv. Naar jeg dog skal gøre nogle yderligere Bemærkninger om selve Lovforslaget, vil jeg gerne benytte denne Lejlighed til at give lidt Oplysning om, hvad der er foretaget, siden Sagen i Fjor var til Behandling her paa Rigsdagen, i Retning af at fremskaffe det Materiale, som fra alle Sider blev krævet, og som den daværende Indenrigsminister, det nuværende ærede Medlem fra Langeland (P. Munch), baade under Sagens Behandling og ogsaa gennem sine Handlinger erkendte, at det var nødvendigt at tilvejebringe, inden man kunde komme til en endelig Afgørelse af det store og i sig sely meget vanskelige Spørgsmaal.

Det Udvalg, der blev nedsat — jeg tror, det var den 10. Januar 1910 —, har ikke afgivet hverken nogen Betænkning eller nogen Beretning, og som Følge deraf er jeg heller ikke bekendt med, hvordan Udvalgets Stilling til Sagen er. Antagelig har Udvalget heller ikke taget nogen endelig Stilling. Men Udvalget har i en længere Skrivelse til Ministeriet, dateret den 4. Februar 1910, ønsket, at der maatte blive indhentet en hel Række Oplysninger, og de Spørgsmaal, man der har ønsket Oplysning om, turde maaske i nogen Grad være et Udtryk for, at man i Udvalget har været klar over, at der kræves et ikke ringe Materiale, inden man tør gaa til at fastslaa den endelige Form for Løsningen af dette vanskelige Spørgsmaal. Men allerede, inden denne Skrivelse af 4. Februar 1910 var modtagen i Indenrigsministeriet, havde den daværende Indenrigsminister under 28. Januar — det vil altsaa ses, at der ikke laa mange Dage imellem — tilstillet samtlige Amtmænd et Cirkulære med Anmodning om at indsamle Oplysninger hos samtlige Kommunalbestyrelser i de paagældende Amter vedrørende, hvilken Hjælp der er ydet til Enker med Børn, saavel gennem Hjelpekasser som gennem Fattigvæsenet. De tre Spørgsmaal, der vare stillede, vare Spørgsmaal om 1) de paagældende Enkers Alder, 2) Antallet af Børn for hver enkelt Enke og 3) Hjælpens Størrelse og Art.

De Besvarelser, der indkom, bleve efter at være indsendte til Ministeriet afleverede til Statens statistiske Bureau, og dette har da foretaget en Optælling og Bearbejdelse af det saaledes indsamlede Materiale. Jeg skal gøre opmærksom paa, at Materialet ikke vedrører Staden København. Der var ikke spurgt for Københavns Vedkommende, og følgelig forelaa der heller ingen Oplysninger derfra, hvorimod der foreligger Svar paa de stillede Spørgsmaal fra hele det øvrige Land, baade fra Land- og Bykommuner. Statistisk Bureau har saa paa Grundlag af dette Materiale opstillet en skematisk Oversigt over Besvarelserne af Spørgsmaalene, og jeg skal benytte Lejligheden til at oplyse om Resultatet.

Jeg skylder Statistisk Bureau, inden jeg nævner Tallene, at gøre opmærksom paa, hvad Statistisk Bureau har oplyst for Ministeriet, at Spørgsmaalene ere stillede saa uklart, at de paagældende Kommunalbestyrelser have svaret ret forskelligt paa dem ud fra de forskellige Opfattelser, de have haft af Spørgsmaalene. Jeg skal ikke læse hele den Skrivelse op, som Statistisk Bureau fremsender sammen med Materialet. Jeg skal blot gøre opmærksom paa, at naar der — som det fremgaar af, hvad jeg har oplyst — er spurgt om Antallet af Børn for hver enkelt Enkes Vedkommende, og naar der ikke er nævnt noget som helst andet end Antallet af Børn, saa har man derved overladt til hver enkelt Kommunalbestyrelse at afgøre, om vedkommende Enkers Børn skulle regnes som „Børn“, indtil de ere 15 Aar, eller indtil de ere 14 Aar, eller indtil de ere 18 Aar, og Statistisk Bureau gør opmærksom paa, at det fremgaar af det indsendte Materiale, at man i nogle Kommuner har regnet med, at de paagældende kun vare Børn indtil Konfirmationsalderen, medens man i andre Kommuner har regnet dem som Børn indtil 18 Aars Alderen og endelig enkelte Steder har regnet alle Børn med uden Hensyn til Alder, saafremt de vare hjemme hos Moderen, hos Enken, altsaa naar hun forsørgede dem, fordi de vare syge, eller naar de vare indlagte paa Sygehus eller Aandsvageanstalter. Overalt hvor Statistisk Bureau paa Grundlag af de indsendte Oplysninger har kunnet sortere saadanne fra, er det sket, men for manges Vedkommende har Materialet ikke været af en saadan Natur, at det var muligt at faa nøjagtigt det samme lagt til Grund overalt. Jeg nævner dette, for at ingen skal opfatte de Tal, jeg nu skal nævne, som fuldstændig korrekte. Det har Statistisk Bureau